

N:o 6.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april 1906, kl. 3 e. m.

Sammansatta stats- och bankoutskottets memorial n:o 3 i anledning af fullmäktiges i riksbanken och riksgäldskontoret framställning om upplåtelse till riksbanken med äganderätt af visst område å Helgeandsholmen med därå uppförd byggnad för banken.

Uti sin till statsutskottet ingifna, af detta utskott till sammansatta stats- och bankoutskottet öfverlämnade berättelse af den 18 januari 1906 angående fullgörandet af det fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt lämnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för riksdagen och riksbanken hafva fullmäktige, under åberopande af den till fullmäktiges protokoll den 22 november 1905 antecknade närmare utredning, hemställt om utverkande af Riksdagens medgifvande till att, sedan statens fastigheter på Helgeandsholmen så sammanslagits och styckats, att däraf bildats

- a) en tomt, upptagande områdena väster om den nya gatan i Drottninggatans förlängning,
- b) en tomt, innefattande områdena öster om samma plats, och
- c) ett område afsedt att användas till gata», omfattande hvad som upptages af den nya gatan,
till riksbanken med äganderätt upplåtes den under a) angifna tomten med därå uppförd byggnad för banken.

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 4 Saml. 2 Afd. 6 Häft. (N:o 6.)

Fullmäktiges åberopade protokoll är af följande innehåll.

»Företogs till behandling frågan om lagfart å de af Hans Maj:t Konungen å svenska staten öfverlättna fastigheterna n:is 3—6 i kvarteret Norrbro här i staden; och anförde härvid friherre Langenskiöld följande:

'Efter senaste gemensamma sammanträde af herrar fullmäktige i riksbanken och herrar fullmäktige i riksgäldskontoret den 15 sistlidna juni har hans excellens herr riksmarskalken med skrifvelse den 8 september till herrar fullmäktige öfverlämnat ett af Hans Maj:t Konungen undertecknadtt öfverlåtelsebref å svenska staten af fastigheterna n:is 3—6 i kvarteret Norrbro här i staden. Med anledning häraf får jag hemställa, att åt herrar fullmäktige i riksgäldskontoret måtte uppdragas att i vanlig ordning bereda staten lagfart å ifrågavarande fastigheter, för så vidt icke herrar fullmäktige i riksgäldskontoret må anses be- myndigade att utan sådant särskildt uppdrag vidtaga denna åtgärd.

De egendomar här i staden, n:o 1 i kvarteret Pluto samt n:is 1—3 i kvarteret Proserpina, i hvilka riksbankens hufvudkontor nu är inrymdt, hafva i sin tid förvärfvats af riksbanken och för densamma lagfarits. Då inom kort hufvudkontorets verksamhet förflyttas från sina nuvarande lokaler till det nyuppförda bankohuset på Helgeandsholmen, måste emellertid de äldre fastigheterna antingen upplåtas åt annat statens verk eller försäljas, enär, enligt § 22 i lagen för Sveriges riksbank, riksbanken icke må äga andra fastigheter än dem, som äro afsedda för inrymmande af riksbankens kontor, samt dem, som finnas nödiga för papperstillverkningen och tryckerirörelsen. Med hänsyn härtill och då till byggnaderna å Helgeandsholmen riksbanken af sina medel bidragit med belopp, fullt motsvarande kostnaderna för det nya bankhuset, torde detta med tillhörande tomt böra få af riksbanken innehafvas med enahanda rätt, som nu tillkommer banken beträffande de äldre bankhusen. För vinnande af sådant hemställer jag, det herrar fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret måtte hos vederbörande utskott — vare sig i den berättelse fullmäktige hafva att afgifva eller i särskild skrifvelse — föreslå, att sedan statens fastigheter på Helgeandsholmen i Stockholm så sammanslagits och styckats, att däraf bildats a) en tomt, upptagande områdena väster om den nya gatan i Drottninggatans förlängning, b) en tomt, innefattande områdena öster om samma nya gata, och c) ett »område, afsedt att användas till gata», omfattande hvad som upptages af den nya gatan, till riksbanken med äganderätt upplåtes den under a) angifna tomten med därå uppförda byggnad för banken. En sådan anordning, som här ifrågasatts, torde vara desto

lämpligare, som alla de fastigheter, som förvärfvats för riksbankens afdelningskontor i landsorten, inköpts i riksbankens namn och lagfarits för banken'.

Efter hållen öfverläggning beslöto herrar fullmäktige med bifall till friherre Langenskiölds hemställan:

dels uppdraga åt herrar fullmäktige i riksgäldskontoret att i vanlig ordning bereda staten lagfart å fastigheterna n:is 3—6 i kvarteret Norrbro,

dels ock hos vederbörande utskott föreslå, att, sedan statens fastigheter å Helgeandsholmen så sammanslagits och styckats, att däraf bildats a) en tomt, upptagande områdena väster om den nya gatan i Drottninggatans förlängning, b) en tomt, innefattande områdena öster om samma nya gata, och c) ett »område, afsedt att användas till gata», omfattande hvad som upptages af den nya gatan, till riksbanken med äganderätt upplåtes den under a) angifna tomten med därå uppförd byggnad för banken».

Med anledning af från utskottet framställd förfrågan, om eller under hvilka villkor riksbankens hus å Helgeandsholmen skulle kunna såsom själfständig tomt afstyckas, har från Stockholms stadsingenjörskontor meddelats följande upplysningar.

På grund af föreskrifterna i § 17 mom. 3 af byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 och § 12 i byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 december 1890 skulle afgörandet af ärenden rörande tomtstyckning i första hand tillkomma byggnadsnämnden. Då riksbankens ifrågasatta styckning ej vore beläget vid gata, torde den ifrågasatta styckningen på grund af stadgandet i § 12 mom. 2 i byggnadsordningen ej böra bifallas. Villkoret för beviljandet af en sådan styckning syntes vara, att det mellan riksbankens hus och riksdagshuset i Drottninggatans förlängning belägna området, som syntes vara afsedt till trafikled, upptoges i stadsplanen såsom gata. Skulle så komma att ske, torde styckningen och sammanläggningen icke möta något hinder. — Genom intagandet i stadsplanen såsom gata komme ej äganderätten till området att öfvergå till Stockholms stad, såvida öfverenskommelse ej därom träffats, men staden kunde därefter möjligen hafva rättighet exproprieras detsamma. Af staden gjord ansökning om expropriation af detta område borde dock i alla händelser på grund af stadgandet i § 2 af kungl. förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 af rådstufvurätten ej upptagas, med mindre staden visade, att tiden, då området skulle

afstås eller upplåtas, blifvit genom Konungens förordnande eller parternas öfverenskommelse bestämd.

Genom de sålunda inhämtade upplysningarna finner utskottet de betänkligheter undanröjda, hvilka möjligen kunna förefinnas mot en ifrågasatt styckning af statens fastigheter på Helgeandsholmen, och anser sig utskottet vid sådant förhållande sakna anledning att motsätta sig fullmäktiges framställning. Sedan riksbanken tagit lokalerna i det nya riksbankshuset i besittning, torde emellertid det gamla riksbankshuset ställas till statsverkets förfogande.

Utskottet får sålunda hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att, sedan statens fastigheter på Helgeandsholmen så sammanslagits och styckats, att däraf bildats

a) en tomt, upptagande områdena väster om den nya gatan i Drottninggatans förlängning,

b) en tomt, innefattande områdena öster om samma plats, och

c) ett »område afsedt att användas till gata», omfattande hvad som upptages af den nya gatan, till riksbanken med äganderätt upplåtes den under a) angifna tomten med därå uppförd byggnad för banken.

Stockholm den 2 april 1906.

På det sammansatta utskottets vägnar:

HUGO TAMM.